

Prava i dužnosti

Zaposleni i poslodavci imaju različita prava i dužnosti. Zakonom je regulisano, na primjer, maksimalno radno vrijeme, pravo na odmor i zaštita osiguranjima.

Ugovor o radu

Ugovori o radu se zaključuju najčešće pismeno. Međutim, i usmeni ugovori važe. Ovdje važe zakonske odredbe Zakona o obligacionim odnosima (Obligationenrecht). Tu su sadržani minimalni standardi koji se moraju ispoštovati. Tako i osobe bez pismenog ugovora imaju razna prava, ali i obaveze.

Prava zaposlenih

Zaposleni u Švicarskoj imaju razna prava koja su regulisana zakonom. Najvažnija su:

- Poslodavci su obavezni da svoje radnike prijave kod socijalnih osiguranja, da za njih zaključe osiguranje u slučaju nesreće, kao i da sami preuzimaju obavezu za jedan dio doprinosa koji se moraju platiti.
- Svi zaposleni imaju pravo na plaćen odmor u trajanju od najmanje 4 sedmice. Ovo važi proporcionalno i za osobe koje su plaćene na satnicu ili koje ne rade puno radno vrijeme.
- Maksimalno dozvoljeno radno vrijeme iznosi 50 sati sedmično. U nekim privrednim granama postoje radne sedmice od samo 45 sati.
- Zaposleni imaju pravo na dobijanje pismenih preporuka od strane poslodavca (Arbeitszeugnis).
- Osoba, koja se razboli ili je doživjela nesreću, a radi duže od tri mjeseca u istoj firmi, ima pravo da određeni period prima platu.
- Trudnice i žene, koje su rodile, imaju posebna prava (zaštita majki, Mutterschutz).
- Zakon o ravnopravnosti (Gleichstellungsgesetz) zabranjuje da se neko diskriminira na poslu zbog pola.

Plata

U Kantonu Basel-Stadt postoji zakonska minimalna plata. Ona s nekim izuzecima važi za sve zaposlene u Kantonu. Veliki broj privrednih grana ima osim toga kolektivni ugovor (Gesamtarbeitsvertrag, GAV), u kojem su navedene minimalne plate. Žene i muškarci imaju pravo na jednaku zaradu za isti rad. U kolektivnom ugovoru predviđeni iznosi predstavljaju bruto plate. Međutim, isplaćuje se neto plata od koje su već oduzeti doprinosi za socijalna osiguranja (socijalni odbici, Sozialabzüge). Kod većine osoba sa boravišnom dozvolom B, dozvolom F ili N, dozvolom za kratkoročni boravak L ili osobama sa pograničnom dozvolom G porez na primanja se odbija direktno od plate (Quellensteuer). Iznosi za obavezno zdravstveno osiguranje nisu u Švicarskoj dio odbitaka od plate.

Otkaz

Kada dođe do otkaza obe strane: poslodavac i zaposleni, moraju ispoštovati ugovorom navedeni otkazni rok. Momentalni otkaz je dozvoljen u izuzetnim slučajevima. Uvijek se može zatražiti pismeno obrazloženje otkaza. Osoba, koja se razboli ili doživi nesreću, zaštićena je od dobijanja otkaza. Takođe i žene, koje su trudne ili su tek rodile, zaštićene su od otkaza. Nepravedno dobijeni otkazi se mogu osporiti na sudu. Ako zaposlena osoba da otkaz, to kasnije može imati uticaj na visinu podrške koja se dobija od kase za nezaposlene.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.hallo-baselstadt.ch/hr/posao/prava-i-dunost